

EVANGELJSKO BRATSTVO

Iz predavanja:

V Vodilu in konstitucijah OFS je jasno izražen ključni element frančiškove duhovnosti, to je bratstvo. V teh dokumentih so pogosto prisotni izrazi, kot so "sestre in bratje", "bratstvo" in "bratstva". Konstitucije OFS v svojem besedilu že zgodaj uvajajo osrednjo bratsko dimenzijo v življenju evangelija za svetne frančiškovce:

Poklicanost v OFS je poklic živeti evangelij v bratski skupnosti. V ta namen se člani OFS združujejo v cerkvenih občestvih, ki se imenujejo bratstva. (Generalne konstitucije čl. 3,3)

Priročnik za duhovno asistenco ponuja nekaj razmislekov o pomenu bratstva za Frančiška Asiškega in za vse Frančiškove:

Jezusove besede: "Vi vsi pa ste bratje" (Mt 23,8) so v Frančiškovem srcu našle posebno mesto. Ko je videl, da mnogi prihajajo za njim, da bi sledil tej novi poti, je v svojem oporoki zapisal: "Ko mi je Gospod dal brate, mi ni nihče pokazal, kaj moram storiti. Toda sam Najvišji mi je razodel, da moram živeti po vzoru svetega evangelija."¹

Frančiškovo dojetje bratstva kot kraja, kjer se kaže Božja navzočnost, je prav tako bistvenega pomena v frančiškovski duhovnosti. Kristus je resnično središče bratskega življenja. Prav on govori z nami preko sester in bratov. On nas združuje v moči svojega Duha. Prav on nas dela eno.

Frančišek si je, tako kot sv. Pavel, Cerkev predstavljal kot telo in Jezusa kot glavo. Zaradi tega vidika Cerkve pomeni zanj okrniti Cerkev tudi okrniti samega Jezusa, ki je v njej skrivnostno in zakramentalno navzoč. To je najgloblji razlog strogosti do tistih v bratstvu, ki so bili nepokorni cerkveni disciplini.

Mislim, da ne pretiravamo, če vidimo v bratskem življenju, ki ga zasnuje Frančišek, tudi kritiko tedanje Cerkve in družbe, ki sta bili preveč vertikalno zasnovani glede na časti in bogastvo (meščanstvo, plemstvo ...). Frančišek z brati na nek način poudari horizontalni – bratski značaj Cerkve, da bi bili vsi Kristusovi bratje in sestre med seboj.

Iz Vodila in Konstitucij:

Vodilo, člen 13, 2. odst.: Duh bratstva naj jih razveseljuje in jih naredi pripravljene, da se bodo izenačili z vsemi ljudmi, posebno z najmanjšimi.

Vodilo, člen 22: Krajevno bratstvo ... postane osnovna celica celotnega reda in znamenje vidne Cerkve, ki je občestvo ljubezni. Krajevno bratstvo mora biti

¹ Test 14; FA:ED I, 125.

prednostno območje, kjer se razvija čut za Cerkev in duhovne poklice Frančiškovich bratov in sester ter spodbuja apostolsko življenje svojih članov.

Vodilo, člen 24: Za pospeševanje občestva med člani naj svet poskrbi za redne sestanke in pogosta srečanja, tudi z drugimi frančiškovskimi skupinami, posebno z mladinskimi. Pri tem naj uporablja najbolj primerna sredstva za rast v frančiškovskem duhu in cerkvenem življenju, ko vsakogar spodbuja za življenje v bratstvu. Tako občestvo naj se nadaljuje tudi z rajnimi brati in sestrami, ko darujemo molitve za njihove duše.

Konstitucije, člen 3, 3. odst: Poklicanost v OFS je poklic živeti evangelij v bratski skupnosti. V ta namen se člani OFS združujejo v cerkvenih občestvih, ki se imenujejo bratstva.

Konstitucije, člen 14, 2. odst.: ... naj bo evharistija središče bratskega življenja. Bratje in sestre naj se, čim pogosteje je mogoče, udeležujejo svete maše.

Konstitucije, člen 17, 2. odst.: 2. V bratstvih naj pospešujejo pripravlanje sester in bratov za širjenje evangeljskega sporočila »v skupnih svetnih zadevah« in za sodelovanje pri katehezah znotraj cerkvenih skupin.

Konstitucije, člen 26, 2. odst.: V bratstvu naj bratje in sestre pospešujejo medsebojno razumevanje in naj skrbijo, da bo vzdušje na srečanjih prijetno in polno veselja. Med seboj naj se spodbujajo k dobremu.

Konstitucije, člen 30/1. Bratje in sestre so soodgovorni za življenje bratstva, ki mu pripadajo, in za OFS kot organsko celoto vseh bratstev po svetu. 2. Čut soodgovornosti bratov in sester zahteva osebno navzočnost, pričevanje, molitev, dejavno sodelovanje v skladu z zmožnostmi posameznika in morebitne naloge pri animaciji bratstva. 3. V družinskem duhu naj vsak brat ali sestra prispevata po svojih zmožnostih v blagajno bratstva, da bi tako zbirali sredstva, ki so potrebna za življenje bratstva in za njegove dejavnosti pri bogoslužju, apostolatu in dobrodelnosti. Bratstva naj prispevajo denarno pomoč in druge prispevke za podporo dejavnosti in delovanje bratstev na višji ravni.

Iz Svetega pisma:

Psalm 133:

*Glejte, kako dobro in kako prijetno je,
če bratje složno prebivajo skupaj!
Je kakor najboljše olje na glavi,
ki teče na brado, Aronovo brado,
ki teče na ovratnik njegove obleke.
3 Je kakor rosa s Hermona,*

ki pada na sionske gore.
Zakaj tam je GOSPOD zapovedal blagoslov,
življenje na veke.

Lk 22, 24-27)

Med njimi je nastal tudi prepir, kateri izmed njih se zdi največji. On pa jim je rekel: »Kralji narodov gospodujejo nad njimi in njihovi oblastniki se imenujejo »dobrotniki«. Med vami pa naj ne bo takó, ampak največji med vami naj bo kakor najmlajši in voditelj kakor strežnik. Kdo je namreč večji: kdor sedi pri mizi ali kdor streže? Ali ne tisti, ki sedi? Jaz pa sem sredi med vami kakor tisti, ki streže.

Razlaga:

Dramatika tega evangelijskega odlomka je v tem, da se prepir zgodi prav pri zadnji večerji, pred najsvetejšim trenutkom; apostoli pa razpravljajo, *kateri izmed njih se zdi največji!* Grški izraz za *razpravljanje* (dobesedno: *spor*) pomeni "ljubezen do zmage". Z njim razložimo željo po prevladi nad drugim; in to je izvor vsake vojne in vsakega boja. Pri tem gre za potrditev samih sebe v škodo drugega. Vsa človeška nesoglasja najdejo tu lasten izvor.

K *sporu* učencev spada razlog razpravljanja: kateri izmed njih *se zdi* največji. Glagol *zdeti* ima v grščini pomen *izgledati, biti spoštovan, imeti podobo*, s katero se lahko ponašamo pred drugimi. *Razpravljanje oz. spor* med učenci je jasen izraz teh iger moči, ki se odvijajo tudi v naših bratstvih: tekmovanje, rivalstvo, zavist, nevoščljivost, egoizem in potegovanje za vodilno vlogo.

Jezus pa pravi: *med vami pa naj ne bo tako*. Zakaj? Ker je bratstvo **dar!** Izhaja iz evangelija in hoje po Jezusovih stopinjah. Kristus mi ga podarja, nisem si ga izbral sam! Jezus predlaga celo še nekaj več: *med vami ne samo* naj ne bo tako, *ampak naj bo največji med vami kakor najmlajši in predstojnik kakor strežnik*. Jezus predlaga strategijo *služenja*, v kateri ne štejejo več vloga, moč, osebna vrednost, temveč priznavanje drugih in odpoved lastnim pravicam. Proti "svetu" uspeha in oblasti je Kristusov učenec naravnani k samodarovanju v ponižnem služenju bratom. To je tisto, kar je Frančišek hotel izraziti, ko je svojemu bratstvu dal ime *manjši bratje*.

Razlog želje biti nad drugim lahko iščemo v popačenem pogledu na Boga, na nas same in na druge. Nikoli ne bomo mogli dojeti brata ali kogarkoli drugega, če ga ne gledamo v Božji luči. Če gledamo brata ali sestro samo s človeškimi merili, bo lahko vsak pogled, vsaka gesta narobe razumljena, še preden se izrazi. Do težav v dialogu med brati in sestrami lahko pride prav zaradi tega, ker nimamo *čistega* pogleda na drugega. Frančišek pravi, naj razloge za težave v komunikaciji iščemo v naših utvarah, da smo *boljši* od drugih, da si prilaščamo prejete *darove* in jih uporabljamo kot razlog za predstavo, da smo *večji* od ostalih bratov. Še bolj varljiva in škodljiva je utvara, da smo žrtve nepravčnosti, če ti *darovi* niso priznani in spoštovani od drugih. Če iščemo razloge, morda tudi duhovne, da bi bili priznani s

strani bratstva, pomeni to, da bi radi bili *kralji* in *dobrotniki* vseh. Iskanje lastne neodvisnosti in avtonomije sta sadova volje po prevladovanju.

Za Frančiška je bratstvo možno iz Božjega Očetovstva, ki mu omogoča, da vsako stvar vidi na nov način: to je zastonjskost Božje ljubezni. Vse stvari imajo *skupen izvor, ljubezen od Očeta*. To pomeni, da izkušnja bratstva ne spada v področje tega, kar lahko ustvarim z lastno voljo, s trdom svojih rok. Frančišek zato pravi: *Gospod MI JE DAL* brate.

Seveda to ne pomeni, da si nam ni treba prizadevati za odnose, ki so pogoj za življenje bratstva. Potrebno se je truditi za sprejemanje drugega kot brata.

V bratstvo je zapisana tudi vzajemnost, ki se kaže v sprejemanju drug drugega in gre vedno skozi priznavanje različnosti brata/sestre.

K značaju bratstva spada tudi pripadnosti, ki ustvarja intimnost, globino odnosov, kjer ljubezen ne ostaja abstraktna resničnost, temveč postane konkreten pogled, sprejemanje, zastonjskost, beseda.

Izkušnja bratstva me vedno postavi tudi v novi identiteti. Če nekoga imenujem brat, podelim novo ime tudi samemu sebi, prav (t)istega: brat.

Temelj za bratsko ozračje pa je seveda zaupanje, ki bi ga morali imeti eden do drugega.

To so izrazi, ki tkejo evangeljsko bratstvo, saj izključujejo vsak možen izraz moči in "veličine". Želja po *biti velik* v hoji za Kristusom prinaša obveznost služenja in izpolnjevanja *dobrohotne volje, dobronamernosti*: skozi sebe pustiti svetiti Božjo ljubezen do ljudi. To rešuje človeško dostojanstvo. Lahko bi rekli, da to pomeni ljubiti nekoga tudi takrat, ko "ni vreden" moje ljubezni. To zmora človek samo v moči Boga.

Če naše služenje ne vodi v to smer, je tako služenje še vedno preveč človeško, je sentimentalna velikodušnost ali želja po samopotrditvi.

Nihče ne more reči, da je upravičen do evangeljskega bratstva, ampak, če je bratstvo DAR, kot je bilo rečeno na začetku, smo dolžni prositi za milosti, da bi naredili vse tisto, kar je odvisno od nas, da lahko tako bratstvo postane *kraj in znamenje nečesa novega v Kristusu Jezusu*.

Nasvet, ki je možen samo v bratstvu verujočih v posmrtno življenje, pa je naslednji: občestvo naj se nadaljuje tudi z rajnimi brati in sestrami, ko darujemo molitve za njihove duše. Če verujemo, da so naši pokojni bratje in sestre v nebeški slavi, potem se veselijo skupaj z nami na vsakem srečanju in pri vsaki sveti maši. Enako naj bodo člani bratstva povezani tudi s tistimi brati ali sestrami, ki se zaradi bolezni ali starosti srečanj bratstva več ne morejo udeleževati.

Za pogovor (animacijo):

Na listke napišemo imena vseh bratov in sester, jih zvijemo in žrebamo. Najprej vsak predstavi brata ali sestro, ki ga je izžrebal (pove njegovo ime in priimek ter opiše njegove dobre lastnosti, ki so posebej dragocene za bratstvo), nato pa prosi izžrebanega, da le-ta razloži, zakaj je bratstvo dragoceno zanj.

Za doma:

Za izžrebanega brata/sestro molim v naslednjem mesecu in mu na naslednje srečanje prinesem skromno darilo.

Molitev:

Obrnemo se drug k drugemu in nad bratom/sestro izrečemo Frančiškovo molitev:

Blagoslovi naj te Gospod

in te varuje.

Pokaže naj ti svoj obraz

in se te usmili.

Obrne naj svoje obličje k tebi

in ti da mir.

Gospod naj te blagoslovi, sestra – brat (ime)!

Misel za konec:

Hvaležno sprejmi brate,
ki ti jih daje Bog,
da skupaj z njimi hodiš po poti.
Tvoja naloga je služiti drugim
in jih oblikovati
v dele enega telesa.

Toliko, koliko pustiš,
da te napolni Božji Duh
in koliko si pripravljen umreti,
da bi drugi živeli,
toliko boš zrasel v edinosti
in boš vedno bolj odseval
Kristusov obraz.

Bodi pozoren do drugih,
a ne zato, da bi jim vladal ali jih izkoristil,
ampak da bi jih osrečil.

Bodi hvaležen za neštivilne darove
in za različne brate.

Tvoje bratstvo ni odvisno
od starosti in števila.
V resnici šteje to,
kar tvojemu bratstvu daje blagoslov –
vaše srečevanje
v duhu Jezusa Kristusa.

(Skupnost Brakkenstein: Vodilo za nov začetek)